

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

REGIONAL
UNIVERSITY
NETWORK

EUROPEAN UNIVERSITY

ELMA – Matkaketjujen esteettömyyden tutkimus

Atte Partanen ja
Merja Saarela

HAMK Smart

RIIHIMÄKI

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Tavoitteet

- Hankkeessa on tarkoituksena tutkia, kuinka julkisen liikenteen matkaketjujen ja kalustoon liittyvän esteettömyystietojen tiedon olemassa olo ja kuinka matkustaessa tämä tieto esiintyy käytännössä. Tutkitaan kuinka tiedot esiintyvät erilaisissa tietopalveluissa, jonka avulla voidaan tarkastaa informaation saatavuutta matkansuunnittelua varten
- Tutkimuksessa on painotettu kolmea eri teemaa: matkan suunnittelua ja varausta varten olevat ennakkotiedot, lipunostaminen, matkaketjujen esteettömyys lisäksi multimodaalinen opaste informaatio, jossa on opasteiden saavutettavuus, avustuspalvelut

Matkaketjujen tutkiminen: aineisto

- Haastattelututkimustulokset ovat painottuneet matkansuunnitteluun ja matkantoteuttamiseen
- Hankkeen aikana aineisto on kerätty haastattelujen, kyselylomakkeen ja fyysisien ekskursio matkojen avulla
- Haastatteluissa on otettu huomioon erilaiset käyttäjäryhmät liikkumis- ja toimimisesteiset henkilöt, joiden avulla olemme pyrkineet tuottamaan mahdollisimman multimodaalisen näkökulman esteettömyydestä ja haasteista

Tutkimuksen kohteen kuvailu

- 6 kpl liikkumisesteellistä henkilöä (reuma, MS, liikkumisesteinen)
- 3 kpl sokeaa tai heikkonäköistä henkilöä (sokeus, heikkonäkö)
- 3 kpl avustajia
- Ikäjakauma 40-82v
- Kohdejoukon matkatyypit
  - Riihimäki – Lahti – Riihimäki
  - Riihimäki – Tikkurila – Helsinki Vantaa-lentoasema – Tikkurila – Riihimäki
  - Riihimäen sisäinen matkustaminen
  - Pitemmät kotimaanmatkat Riihimäeltä

Keskeiset tulokset

Suunnitteluvaihe

Matkan varaamisen haasteet

Reittien, solmukohtien ja kulkuneuvojen esteettömyyden haasteet

Avustuspalveluiden haasteet

Lipun varaamisen, ostamisen ja haltuun saamisen haasteet

Matkaketjun toteutumisvaihe

Kulkuvälineiden haasteet

Matkanaikainen tiedon tarve

Avustamisen haasteet

Solmukohtien haasteet

Suunnitteluvaihe

Matkan varaamisen haasteet

- Matkan suunnittelua vaikeuttaa tiedon pirstaleisuus ja tietotekninen osaaminen
- Vaativien matkojen varaaminen on haasteellista, jossa tieto on vaikea saada, matkan suunnittelu riittävän pitkällä vaihtoajoilla
- Tietoa haetaan verkosta, puhelimitse, fyysisesti asiakaspalvelupisteessä, sovelluksilla

Reittien, pysäkkien, solmukohtien ja kulkuneuvojen esteettömyyden haasteet

- Mahdollisimman vähän vaihtoja, jos vaihdolle on tarvetta, silloin solmukohtien esteettömyys ja turvallisuuden kokemus ovat ratkaisevia, hissien sijainti ja esteetön reitti
- Kulkuneuvotyyppien erot, kulkuneuvojen fyysinen esteettömyys ja tilat esim. WC sopivia, invavaunun sijainti, mittatiedot
- Miltä pysäkeiltä/laitureilta kulkuneuvot lähtevät ja mihin saapuvat, pysäkkien/laitureiden sijaintitieto ja reitit

Avustuspalveluiden haasteet

- Avustuspalveluiden saatavuus, miten avustuspalvelu varataan, mitä avustuspalvelu voi hoitaa, koko matkaketjun solmukohtien avustus
- Avustuspalvelun tilausvahvistus, tiedustelunumero

Lipun varaamisen, ostamisen ja haltuun saamisen haasteet

- Lipun ja paikan varaaminen ja ostaminen avustajalle
- Huom. Ei käytetä matkalippuautomaatteja, koska ovat liian hankalia käyttää; avustuspalveluiden ja avustajan lipun ostaminen

Matkaketjun toteutumisvaihe

Kulkuvälineiden, laitureiden ja pysäkkien haasteet

- Multimodaalisen moniaistinen informaation esittäminen: Oikean kulkuneuvon ja lähtölaiturin/-pysäkin, sekä mahdollisen invavaunun paikallistaminen, varatun paikan löytäminen
- Pääseminen kulkuvälineeseen, laituritason ja kulkuvälineen lattiatason samantasoisuus, matkatavaroiden kuljetus

Matkanaikainen tiedon tarve

- Matkakuulutukset ja matkan etenemisen seuranta, muutoksista informointi, milloin tarve valmistautua vaihtamaan kulkuvälinettä ja tieto jatkoysteistä
- Poistumiseen liittyvä tieto, kummalla puolella poistumiseen käytettävä ovi

Avustamisen haasteet

- Avustuspisteen selkeä sijainti, avustaja sovitusti paikanpäällä
- Ympäristön fyysistä poikkeustilanteista johtuvien esteellisyyksien kompensointi avustus- ja opastuspalveluilla

Solmukohtien haasteet

- Esteettömän reitin tunnistamishaasteet ja multimodaalisen moniaistisen opastuksen puutteellisuus
- Kulkuvälineen vaihtoon ja siirtymään varatun ajan riittävyys
- Epäkunnossa olevat hissit

Matkansuunnittelun ja esteettömyystietojen verkkosivujen moninaiset tietolähteet

1. Opas.matka.fi –sivuilta junan reittikuvaus Riihimäki-Tikkurila-Lentoasema.

2. Esteettömyys FINAP -tietokannassa

3. Esteettömän junamatkan suunnittelu VR:n verkkosivuilta.

Esteettömyys ja muut palvelut

LIIKENNEVÄLINEIDEN ESTEETTÖMYYS

Taattu saatavuus	Ei ilmoitettu
Rajoitettu saatavuus	Kyytiä

INFOPALVELUIDEN ESTEETTÖMYYS

Taattu saatavuus	Ei ilmoitettu
Rajoitettu saatavuus	Ei ilmoitettu

KULJETETTAVAT APUVÄLINEET

Taattu saatavuus	Ei ilmoitettu
Rajoitettu saatavuus	Pyörätuoli, kainalosauvat, rollaattori, kävelykeppi

Lisätietoja esteettömyydestä

Muut palvelut: Ei ilmoitettu

Esteettömyystietojen verkkosivu: <https://www.vr.fi/palvelut-junassa/esteeton-junan>

Taattujen esteettömyyspalveluiden lisätiedot: Ei ilmoitettu

Rajoitettujen esteettömyyspalveluiden lisätiedot: Ei ilmoitettu

4. VR:n Tikkurilan aseman kuvailu

Tikkurilan rautatieasema

✓ Lippuautomaatti ✓ WC

Asemakartat

Asemakartoista löydät metro-, bussi- ja juna-asemien sekä n...
liityntäliikenteen lähialuekartat. Kartat on luokiteltu asematy...
esimerkiksi metroasemien kohdalta löydät myös kyseisen m...
bussiliikenteen.

Karttojen linjatiedot ovat saavutettavassa muodossa [Reittio...](#)

Juna-asemat

Järvenpään, Ainolan ja Saunakallion sekä...
ovat [Väyläviraston verkkosivulla](#) (vayla.fi).

- Aviapolis
- Espoo
- Helsinki (päärautatieasema)
- Hiekkaharju
- Huopalahti
- Ilmala
- Jokela
- Jorvas
- Kannelmäki
- Kaukahti
- Kauniainen

Tikkurilan
Ratatie 11
01300 Vantaa

[Näytä kartta](#)

Lippujen myynti

✓ Lippuautomaatti
✗ Ei VR:n palvelupistettä

6. HSL:n laitureiden ja raiteiden kuvaus Tikkurilan juna- asemakartalla

5. HSL:n Tikkurilan juna- aseman asemakartta

Johtopäätöksiä

- Olemme huomanneet, että esteettömyystietoa on kerättyä moneen eri paikkaan
- Tietoa on paljon saatavissa ja sen etsimiseen tarvitsee käyttää paljon aikaa
- Monimutkaisien matkojen tai uusiin kohteisiin matkustaminen on hankalaa, kun epävarmuus tekijöitä on useita ja ennakkotietoa tarvitsee hakea monesta eri paikasta
- Tiedon hakuun käytettävissä olevista digitaalisista palveluista on tarve löytää oikeat palvelut ja opittava käyttämään niitä

Kiitos!

Hämeen ammattikorkeakoulu
www.hamk.fi